

REVISTA ORĂŞTEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe $\frac{1}{2}$ an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscrise nu să înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primeșc.
Abonamentele să plătească înainte.

De Anul-Nou.

Văzându-ne ajunși cu noroc și noi cu „Revista Orăștiei“ la sfîrșitul unui an de muncă, un gând luminos să ridică stăruitor în mintile noastre, și o credință plină de tinerețe să înstăpânește tot mai mult pe sufletele noastre: este credința că bun, neprețuit de bun este acest popor român pe care ne răzimăm și în slujba căruia atât de cǎ dragă văză ne-am pus și noi puterile.

Ba suntem în drept să zicem chiar, că noi nici nu cunoaștem din destul câtă putere viețuește în acest popor și căte lucruri bune poți pune la cale cu dênsul. Ear' de aci înțelegi apoi sovârarea noastră adesea în fața căte unui pas mai greu, neîncrederea par că în propriile puteri.

O pildă lămuritoare. Nainte cu 14 ani numai, noi cele trei milioane de Români din Ardeal și Ungaria, abia aveam 2—3 foi, cari apăreau de 2 ori de 3 ori la săptămână, fără să aibă îndrăsneala a apărea mai des, de teamă că nu vor avea cetitori. A venit un număr de tineri mai îndrăsneți și a zis: haidă întemeem noi o foaie nouă, ce să apară în toate zilele! Una din cele trei de până aci a zis atunci: dacă voi încercați asta, nici eu n'o să mă las mai pe jos! Si ne-am trezit de-o dată cu două foi apărând amândouă în fiecare zi! Si cetitori și sprigini lor au răsărit ca din pămînt, și sunt 12 ani acum că acele foi apar în fiecare zi, și să ţin bine! În cei din urmă ani a apărut și a treia foaie de zi și să ţine și ea, și are și ea cetitori!

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTEI“

Promoroacă...

*Vezi frumos ce-i pomisorul
Strălucind ca argintat,
Pe-a lui crengi cum peste noapte
Promoroaca a 'nghețat.*

*Par că stele miriade
Ca schintei de măruntele,
Ar fi nins, șuviu, din ceriuri,
Si s-ar fi 'ncărcat pe ele...*

*Să nu-l scuturi! Căci pe dată
Din ce-l vezi strălucitor,
Un schelet el rămâneava
Gol, pustiu, întristător.* —

**

*Așa era și-al meu suflet
De iluzii încărcat, —
Astăzi însă e ca, tocmai,
Pomisorul scuturat...*

Ioan Moța.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:
Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA
Institutului tipografic „Minerva“ în Orăştie.

INSERTIUNILE:

Un sir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară 4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr. Atât banii de abonament că și pentru insertiuni, sunt să se trimită la adresa: „Minerva“ institut tipografic în Orăştie (Szászváros).

S'au întemeiat apoi trei noi pentru popor și toate trei să susțin! De unde? De unde de-o dată atâtia cetitori și atâtă sprigini? Din același popor despre care naite cu atâtia ani să credea că abia este în stare să spriginească pe 2—3 foi ce apar când pot!

Încungurați de aceste arătări frumoase, noi am zis aici: să întemeiem noi în acest mare și românesc comitat o foaie, care să aibă grigia în deosebi de trebile noastre de acasă, din comitat. Celealte o fac și ele, sunt și ele bune, dar tot nu ajung și nu pot priveghiu cu atâtă luare aminte toate amănuntele și năczurile noastre, cum o putem face noi de aci.

Si am întemeiat „Revista Orăștiei“.

Si a trecut abia un an dela întemeierea ei, și poporul român din comitat ne-a dovedit în chip îmbucurător, că el știe prețul bunele noastre străduințe, și ne-a dat și ne dă un sprigini ce ne încântă, și ne face să privim cu incredere în viitorul nostru și al lui, și să fim mândri de acest popor. Celealte foi nu scad nici ele în număr, dar pe lângă ele eată trăește și a noastră, din același isvor: din marea putere de viață și gătire de jertfă pentru propriul bine, la poporul nostru!

Si dacă și în alte părți s'ar face același lucru, s'ar dovedi tot ce la noi s'a dovedit: în fiecare comitat s'ar putea susținea încă câte o foaie, numai să știe să-și câștige iubirea poporului lucrând spre binele lui!

Noi la „Revista Orăștiei“ greutăți vedem înaintea noastră mari și multe! Avem încă și între noi de îndreptat și

cultivat, ici colo de tăiat chiar, dar mai ales muncă grea și mare ne aşteaptă aici față cu potrivnicii și revoitorii neamului nostru! Ne aruncăm însă cu dragă înimă în ea, văzând că ne întrepunem nu pentru un neam slab și netrebnic, ci pentru unul ce tot mai multe și mai multe probe de vrednicie ne dă!

Anul viitor, pe pragul căruia stăm, este mai ales un an, care ne chiamă cu glas tare la grele opintiri și cheltuieli de puteri! E anul mileniului unguresc, cu care vom avea încă mult și greu de furcă! Nu ne însăjimăm însă de ispите lui, ci încălzită de sprigini poporului nostru, ne vom face datoria ca fi buni ai acestui popor, chiedându-l, firește, și pe el să pue umărul în tot locul unde lipsa o cere!

Si suntem încredințați că ni-o vadă, și îmbărbătați de această credință făgăduitoare de isbândă, întrând cu „Revista Orăștiei“ în anul millenului unguresc, salutăm pe cetitori și sprinjitorii nostri cu frătească și românească dragoste, dorindu-le tuturor:

An nou cu noroc!

Dimitrie Sturdza la Berlin. Telegrame sosite zilele acestea din Berlin vestesc, că întâiul ministru al României, dl Dimitrie Sturdza va sosi acolo pe 10 Ianuarie n.

*

Cea mai nouă lovitură. Guvernul unguresc a înuit să facă o »bucurie« biserică române gr.-cat. Această biserică primea ca ajutor împăratesc 18.000 fl. la an dela stat, și acum guvernul a încetat darea pentru viitor a acestui ajutor numitei biserici. Același lucru care l'a făcut cu biserică gr.-or. nainte cu vre-o 10 ani. Într-adevăr părintesc guvern. Apoi da, cum să mai dai și bisericilor românești, când e aci milleniul, unde îți trebuie bani cu lopata!

prea de timpuriu, a căzut în curte. Căzând, s'a spărat, s'a lovit, și s'a furișat cum a putut într-un colț unde a început să tipă după ajutor. Muma îl găsi curând și dete fuga la el, pe urmă veni tatăl, și era mișcător să-i veză și să-i auză cum tipau de îngrijorăti. Sburau, să duceau sus, să coborau, căutau să ia puiul cu ei, să-i arete cum să facă ca să se urce; dar bietul pui dădea din aripă, sărea, nu să putea ridica și cădea ear' pe pietri. Părintii păreau din ce în ce mai nemângăiați. »Parcă e numă adeverăta,« zicea fetiță mea care se uita la ei. Si ce e drept în corpul micșor acoperit cu pene susferea o adeverăta înimă de mamă, îndurând cea mai aprigă durere: neputința de a scăpa pe fință iubită pentru care ţi-ai da bucuros și viață.

Puiului începuse a-i fi foame. Imprejurul lui erau grăunțe, erau firmituri de pâne, dar el nu știa să mânânce. Părintii înteleseră de ce tipă și veniră de-i deteră de mâncare în cioc rînd pe rînd. Se apropia seara. Ce să facă? Puiul nu putea sbură. Dacă vine vre-o pisică, căci sunt destule pe coperisuri? Dar frigul, intunericul... Se înoptează. Sus, în cuib, ceialalți pui cer de mâncare și chiamă pe mumă să-i acopere cu aripile, trebuie să se ducă, și bietul părasit se stârcește tremurând între frunzele uscate, blâstêmându-și neșocință. E tocmai vremea când să aud

PACEA LUMII

Despre pacea lumii de mult acum cam din vara trecută încoace, nu să pot spune știri liniștitore. Când dintr-o țară, când dintr'altele, lumea a fost mereu și din ce în ce mai des și din mai multe părți, isbită de vești zguduitoare pentru temelile păcii. Despre cum stă azi pacea lumii, dăm în cele următoare o scurtă privire, și vom ține mereu pe cetitorii nostri în cunoștință lor.

Stările din Turcia.

Cuibul cel mai primejdios pentru pacea lumii și în deosebi a Europei, este Imperiul Turcească. Popoare multe, între cari unele mari, gem sub stăpânirea păgânilor Turci, cari să poartă foarte rău față de cei streini de legea lor. În anii din urmă nemulțumirea apăsașilor a crescut atât de tare, că ei au început să pue mâna pe arme și să cerce a-și eluptă libertate și dreptate! Armenii în deosebi, ca cel mai tare între popoarele apăsațe, de astă-vară începând au prins să rescu, și până azi liniște nu mai au. Turci, mai tari, au îndreptat toată puterea contra lor, și sute de mii de Armeni au căzut jertfă cruzimii păgâne. Nu s-au stămpărat însă. Fac mereu pregătiri, și în primăvară ne putem aștepta la isbucniri și mai puternice. De altfel Turciei și să cam fac socotelile. Puterile mari europene o vor săli sau să facă rânduială și pace în casă, sau o vor ataca ele împreună și vor scurta Turcilor tot mai mult domnia în Europa.

Revoluție în Cuba.

Insula Cuba de când stă în stăpânirea Spaniolilor, este și ea mereu cu casa aprinsă. Poporaționea e necăjită că Spaniolii din așa depărtare, din Europa, să o stăpânească pe ea, la marginile Americii, și abia au nițică odihnă, și ear' să revolte. Acum au isbucnit

ciripiurile amestecate și grăbite dinaintea tăcerii nopții. »Pasările se roagă și își iau bună seara una dela alta« cum zic copiii mei. Zgomotul se micșorează, curând abia să mai aude căte un tipet singuratic încă și colea, apoi se face tăcere. Într'un cuib părintii nu dorm. Vai în căte case nu s'or fi aflat în noaptea aceea tot asemenea dureri: mume cari veghiu plângând căte un leagăn gol, ori care va rămâne gol a doua zi! ...

Cum se luminează de ziua, tatăl și mama își lasă puii adrmiți și să dă jos tremurănd... și puiul deschizându-și ochii și scuturându-și aripile ieșe de sub frunzele sub care s'a adăpostit. Ce bucurie! E înghețat de frigul nopții și e foame, suferă, dar trăiește!

Muma îl încălzește cu aripile, tatăl să fugă după hrana și curând puiul sătul și fără grije sare vesel, încercând să ciugulească căteva grăunțe care de cele mai de multe ori îscapă din cioc. Trec ciasurile; de căte-ori au umblat de colo până colo prin curte și s'au urcat la cuib și s'au coborât ear'! Cu toate acestea neliniștea nu mai pare așa de mare: e vădit că pasările să obișnuiesc cu starea aceasta și încep să aibă încredere. Puiului nu i s'a întemplat nimic în noaptea trecută, pisica n'a venit, copii n'au luat puiul și acum începe a mânca singur. Speranță este va să zică; și

Într'o curticică.

În dosul casei mele se află o curte strâmtă și întunecoasă, închisă între patru ziduri. Ai zice că e curte de închisoare de n'ar fi plină de ederă care respândește mișcare și viață. S'a înmulțit edera tare, și-a agățat de petri ramurile care să înveselească primăvara cu frunze licioase și verzi; încet-încet a umplut zidul, pe urmă și-a îndesit frunzele, s'a făcut stufoasă bine de au venit pasările și și-au făcut cuiburi între frunzele ei. Acum locuiesc în frunzișul ei o mulțime de paseri și dimineața auzi numai ciripi vesele. În cuiburi puii, cum să deșteaptă, cer de mâncare; mușele și tăjișii sboară de colo până colo, prind căte o muscă, caută insecte pe acoperișuri ori cutează de se duc să ciugulească pe petriile din curte grăunțele pe care li le aruncă copiii mei. Dar când să deschide vre-o fereastră ori vre-o ușă, ori dacă să aude vre-un sgomot, repede sboară toti că mai sus în ederă încântați că au scăpat de marea primejdie ne-cunoscută, căci viețele acestor biete ființe sunt pline de griji: trebuie să-și agonizească hrana de toate zilele, și pasările își căstigă și ele pânea cu greutate, uneori tot ca și oamenii.

Azi de dimineată un pui mai zburdalnic care să vede că vrusește să-și încerce aripile

puternic. Cete mari și bine armate, cunțreeră ostrovul pustiind și jefuind tot. Ei atacă trenurile, punând dinamită în calea lor și asvârlindu-le în vîzduch. Satele le sdrobesc din temelii. E temere că revolta de astă dată să sgudueze tare stăpânirea Spaniolilor în ostrov.

Revoluție în Formosa.

O telegramă sosită zilele acestea vestește, că și insula *Formosa* este în plină revoluție. O trupă de peste 10.000 de oameni a atacat orașul Thaif, dar în aceeași zi au fost împriștați. Sunt însă temeri de nouă și puternice isbuiniri de răsvrătire.

Sbuciumări în Congo.

In Statul *Congo* din Africa, care e în stăpânirea Italianilor, de asemenea locuitorii baștinași s-au ridicat asupra trupelor de italieni aflătoare acolo. La început au și bătut puțina armată italiană și a trebuit trimisă de ajutor, ca să se ajungă la restabilirea rănduielii, după sângeroase ciocniri și perieri din amândouă părțile. Liniștea totuși nu e deplină și pacea țării e în toată ziua de nou tulburată.

Neînțelegeri între Anglia și America.

Intre Anglia și Statele-Unite americane, încă a isbuinat în zilele acestea o aprinsă neînțelegere pentru Transvaal. Statele-Unite sprințite de Germania, vor să scurte puterea Angliei în Transvaal. Ministrul Leydes din statele-Unite a pus la îndemnări bani ca să se aducă și așeze în Transvaal 5000 de soldați germani. Anglia, atinsă în mândria ei, ține capul sus și amenință, spunând că ea n'are să se teamă de nimenea. Să pot isca încă grele încurcături din aceasta, cari să se se sfîrșească cu un mare răsboiu.

Sârbia să înarmează.

Sârbia stă bănește rău. Cu toate acestea în planul de cheltuieli pentru armată pe anul 1896, a luat cu *două milioane și jumătate* mai mult decât în trecut, sumă ce-i trebuie pentru întărirea armatei, lucru ce dă de gândit, arătând că să ascund și aci planuri mari pentru viitor.

Tot semne ce foarte puțin chezesesc că pacea lumii va fi încă multă vreme durătoare.

pasările au înțeles că este, căci încep eară lectiile de ieri. Tatăl și mama fără să li se urască, încet, cu răbdare, sboară în sus, se coboară ear', și par că încurăgiază sforțările ce face puiul spre a-i urma.

Nu isbuteste dar' va isbuti odată, și speranța îți ajută să aștepți și îți dă curaj. Dacă ar fi rămas în cuib, multe zile de aci înație 'și-ar fi deschis ciocul alene și poate că ar fi trecut săptămâni până să se încerce a sbruta; dar' acum îl învăță nevoia, și nevoia te învăță repede. Așa e și în viață: cele dintăi lectii par grele, dar' cum uită și greutate și tot, când vezi că merge! Si ce bine e, și cum te simți de încântat când poți lucra și lupta, și când cucerești cu munca ta bunul cel mai de preț: stima de tine însuți! Pasărica prinde din ce în ce mai mult curaj, ba să prea încrede în puterile ei, căci a vrut să se ridice prea sus și a căzut cu greutate. Părinții dău fuga; căderea a cam buimăcit'o, dar' își vine în fire, nu o doare nimic; altădată o să sboare mai bine. Fericit cel care află în chiar greselile lui o lecție și să poate feri de rele în viitor.

Muma e mândră de el. Care mumă nu să bucură când vede cea dintăi încercare de neațernare a fiului său? Simte ea nițică întristare când să gândește că va pleca, că nu mai e copilașul pe care 'l-a legănat atât și atât pe genunchi și că de acum înație va trăi o altă viață străină de a ei, dar' mândria de mumă învinge: »Du-te, fiul meu, te chiamă viață, fă-te om! Nu poți sta într'una la adăpost în brațele care te-au purtat atâtă ană. Te-ai născut pentru muncă, pentru luptă, pentru

Prigonirea învățătorilor nostri.

In timpul mai nou guvernul unguresc pare că și-a pus ca țintă de căpetenie a lucrării sale, prigonirea învățătorilor români cari »cutează« să-și arate naționalismul lor.

Și e viclean guvernul unguresc! El știe de ce o face și nădăduște mult dela aceasta!

El știe că poporul român, sârac încă în inteligență mai ales pe sate, de preoți și de învățători este mai vârstos, condus și luminat și el de ei ascultă, și de aceea voiește să le pună acestora lacat pe gură, ca prin asta să împedelească mișcarea și trezirea poporului însuși.

Învățătorii nostri, spre cinstea lor fie zis, în cele mai multe locuri, și mai ales cei mai tineri, și au făcut și își fac nu numai datorința de învățători, ci și pe cea de cetățeni și Români ce sunt.

Mulți au căzut însă și cad jertfă acestui nobil curajui al lor.

În comitatul nostru încă au pătit-o mulți, căci avem doar'un inspector de școale ca un balaur — unguresc! Așa a fost ridicat din post dl Nicolae Trimbișoniu din Grădiște și aruncat în temniță, dl Ilariu Tulburean dela Dêncul-mare, dl Anania Boldor dela Sibot, pus sub judecată etc. — acum afărm că dl Simeon Socaciu din Cioara, a fost și d-sa ridicat din post, pentru același păcat, de a să fi arătat prea bun — Român! D-sa în toamna anului 1893 a ținut poporului o vorbire, cum să-și apere școalele de ungurisare, și le-a citit și un articol din „Foia Poporului“ scris în același înțeles, — ear' pentru aceasta, acum după doi ani, e gonit din școală!

Scopul acestei goane cine nu-l vede? Guvernul vrea să-i înfrice pe învățătorii români de a mai fi prea aprigii apărători ai naționalității lor, și îndemnători ai poporului pe același drum, și de aci prigonirile acestea nemernice.

Facem luători aminte pe învățătorii nostri asupra acestui lucru, și nădăduim dela cuminția lor, că vor ști să-și facă totuși și pe viitor datorința de Români, dar' vor ști încungiura și primejdia ce atârnă asupra capetelor lor, și care are să treacă și ea ca ori-ce furtună nebună!

datorie, — care e amară pentru spiritele celor răsăriti, dar' dulce pentru inima care 'i-se devotează cu dragoste. Fii ca cești din urmă, fiul meu, ca să fiu fericită. Cei dintăi ani ai tei, 'mi-ai dat întâia fericire a mumelor, fericire plină de speranță și de iubire; acum îmi ești dator altă fericire: fericirea de a fi mândră de tine. Căci copii sunt gloria mumelor, și când are omul înimă, cătați spre leagănul lui, și veți găsi totdeauna pe mumă care 'i-a dat din inimă ei și care 'l-a făcut ce e acum.

Să lasă seara. Puiul dă fuga fără codire de să ascunde între frunze și părinții să urcă în cuib. Nu se mai aude nimic... dorm în pace. Primejdii sunt tot câte erau în noaptea trecută, dar' pasările au înțeles că în lume trebuie să știi să aștepți. Câte ființe care să cred cu judecată, nu știi acest adevăr mare!

Se face ziua: sus între ederă se deșteaptă toti. Puișorii nerăbdători tipă și să mișcă și își scot capetele afară din cuib. Tatăl și mama s'au cocoțat pe marginea acoperișului, dar' nu se coboară jos în curte, stau nemîșcați și să uită. Jos pe petri puiul ciugulește și isbuteste să înghiță, căci eri seară 'i-am aruncat firimiuri de pâne și grăunțe alese, mai moi. E vesel; simte fără îndoială ce bună e pânea pe care o câștigi singur. Părinții să coboară și ei să-și încurăgizeze copilul dar' nu stau mult cu el căci frații lui așteaptă sus, și deschid ciocurile mărginile cu galbin, și în ori-ce împregiurări cei puternici trebuie să ajute pe cei slabii și neputincioși. Pasările știu lucrul acesta pe care oamenii îl uită prea des.

După-ce le dă de mâncare, se coboară ear' jos căci nu e numai mâncarea, trebuie să-1

În contra Jidanilor.

Balomir, Dec. 1895.
D-le Redactor,

În comuna noastră Balomir locuște un jidău cu numele Klein David, după care de 12 ani de când 'l-a adus vîntul, poporul nostru numai bine nu a putut să aibă.

Când a venit aici, îl putea sufla vîntul de ușor ce era, și să mulțămia și cu titula de »jupân«, astăzi a început a cere dela oameni să-i zică »Domn«, eară preste cățiva ani va cere și titula de »Măria-Să!« Precum să îngăse de bine de pe spatele noastre, aşa să îngroașe și așteptările lui față de noi.

A apucat în mână în vr'o 6 ani după olală morile și crâșma dela comună, care apoi 'l-au ajutat bine spre a să putea îngâmfa, ba și-a cumpărat și o casă în mijlocul comunei și o moșioră bună. Dar' acum ce să vezi? Cel pe care nu 'l-a lasat să moară de foame, astăzi nu te lasă să trăești! Ingâmfat fiind, astăzi nu vrea să mai cunoască pe cei ce 'l-au sprințit și l-au pus în toate bunurile, ci acum își bate joc chiar și de oamenii inteligenți din comună.

In anul acesta s'au esărândat atât morile că și dreptul de cășmărit. Licitanții au fost 4 Români și jupânul Klein. Cei 4 Români s'au luptat ca să nu învingă jidăul, urcând arănda la un preț nemai pomenit până astăzi, ca jidăul să cadă! Văzând că nu și poate ajunge scopul, s'a socotit să strice în alt chip Românilor: a făcut o îmbiecine și mai mare la comună, ca să strice licitația cea dintăi. Dar' spre onoarea reprezentanței noastre comunale și a licitanților Români, fie zis, jidăul a căzut și a două vară cu planul seu! Așa a rămas arănda de mori pe numele subscrисului, deși nu cred să am ceva căștig, fiind arănda foarte mare. Dar' mă mulțăresc că am smuls-o din mână lipitoarei ovrești. Dreptul de crâșmărit încă nu 'l-a luat jidăul mai mult, nevoind reprezentanța a-l mai da în mână lui, fără luându-l comună pe numele seu, și încredințând pe un creștin și anume tot pe subscrissul spre supraveghiere se controlează pe vînătorii de spătuoase, între cari și jidăul.

Înțelegând jupânul și despre asta, că adeca are să-l controleze un Român, nu 'i-a venit la socoteala și înfuriindu-se tare, a mers la cancelaria comunală și a început a striga în gură mare, ca să nu cuteze cineva a să bâga la el în pivniță să-i controleze beutura sau măsurile, că deloc îl împușcă! Subscrissul auzind cuvântul acesta, m'am hotărît a-l da pe

învețe să sboare, și părinții vor să vază ce progres le-a mai făcut puiul de ieri încoace. Sunt mulțumiți căci îl văd sbrând cătăne curtea, dar' în sus nu îndrăsnește să se ridice. Ciasurile trec, curtea să intunecă și pasările risipite prin grădinile din pătrău se adună pe acoperișuri înainte de a se duce la cuiburi. Tatăl și mama să mai coboară odată. În tot timpul zilei acesteia, încercările ce a făcut de multe ori, au isbutit; puiul sboară aproape ca o pasare mare. Trebuie să încerce să se urce ear' în cuib; dar' când să pornească, se codește; poate că își aduce aminte de când a căzut, și când e vorba cine nu se codește, ori chiar nu tremură puțin când e să ia vre-o hotărire mare? Părinții îi dau zor, ei au mai multă încredere în puterile lui de cătă el: »Aide, aide, fi bărbat, silește-te, și scapi. Te uită colo sus ce verde e edera, și adăpostul e linistit și fără primejdie, cuibul e bun! Aide! Mai sus e spațiu, nemărginirea albastră, moșile tale, căci pasărea e rege pretutindeni pe unde o pot duce aripile. Dacă ai să te copaci răcorosi și stufoși, ce ape limpezi, ce flori frumoase, ce poame bune sunt dincolo de acoperișurile astea urite! Aide, vino după noi și îi și tu părtășă la bunurile acestea!« Puiul își intinde aripile, își ia sborul fără frică căci își simte largă el părinții, călăuzele de care n'ar fi trebuit să se despartă. Se ridică încet, ajunge până la stuful de ederă, să odihnește, pe urmă prințend curaj sboară ear'... ajunge la cuib... Si par că ciripiturile de seară sunt mai vesele ca de obicei și că pasările se bucură toate împreună cu mama, căci 'fiul perdist a fost, și s'a aflat. D-na Colomb.

mâna judecătoriei, doar' il va înveța și judecătoria minte!

Balomir, 19 Decembrie 1895.

Ion Adam,
arăndator și proprietar.

*
Am dat loc cu multă bucurie acestei scrisori, fiind și ea o dovadă mai mult, că, deși cam târziu, dar' în urmă au început Români nostri a vedea ce plăgă e pe capul satelor și țării, acest fel de »geșefari« perciunați, și în comitatul nostru în multe locuri, Români le-au smuls »jupânilor« din mână arănele, cu care ei sugeau, ca lipitorile, puterea de vieță: avea poporului român!

Frații noștri Balomirenii fie mândri de trăntelile date jupânlui Klein, și pildă de urmat pentru alte comune!

Viriliștii români

din congregația comitatului nostru.

Având la îndemnă lista tuturor acelora cari în virtutea dării mari ce plătesc, au dreptul a intra în congregația comitatului nostru, al Hunedoarei, ca viriliști, însănmănam în cele următoare pe viriliștii români. Li însănmănam anume, ca să se știe cine are dreptul dar' și datorința a lua parte la adunările congregației și a apăra acolo interesele poporului român din comitat.

Eată viriliștii:

Dr. Ioan Mihu, avocat în Orăștie, (plată dare directă 1449 fl. 43 cr.), Antoniu Mureșan, întreprinzător în Hunedoara (plată 734 fl. 67 cr.) Ioan Mihaiu, proprietar, Batiz, (517 fl. 49 cr.), Simion Corvin, negustor, Orăștie (388 fl. 31 cr.), Teodor Doboi, arăndator, Hațeg (351 fl. 79 cr.), Bucur Popovici negustor, Hațeg (335 fl. 75 cr.) Francisc Hossu Longin, adv. Deva (317 fl. 94 cr.), Ioan Botan preot, Bîntinți (291 fl.) Ioan Dima negustor, Lupeni (283 fl. 27 cr.), Nicolau Petrovici, proprietar, Hațeg (281 fl. 88 cr.) Aron Feher, proprietar, Brad (255 fl. 17 cr.), Stefan Șelariu, negustor, Hațeg (240 fl. 49 cr.) Dr. Ioan Russu, medic, Brad (232 fl.), Ioan Cătălin, proprietar, Brad (230 fl. 57 cr.), Ioan Șerban proprietar, Deva (210 fl. 60 cr.), Petru Șerban proprietar, Sântohalm (210 fl. 60 cr.), George Moldovan, notar, Băița (199 fl. 19 cr.), George Bogdan, preot, Brad (198 fl. 20 cr.), Aleșandru Schuster, negustor, Deva, (191 fl. 60 cr.), George Oprea, întreprinzător, Merișor, (185 fl. 35. cr.), Dr. Gavril Suci, adv. Hațeg, (138 fl. 91 cr.) Nicodim Ardelean, proprietar, Deva, (183 fl. 10 cr.) Mihail Rimbaș, sen. proprietar, Hațeg, (174 fl. 44 cr.) Nicolau Furdui, arăndator, Vinerea, (174 fl. 41 cr.) Alexandru Moldovan, proprietar, Deva, (170 fl. 64 cr.) Manase Todor, proprietar, Piski, (169 fl. 75 cr.) Ioan Baciu, negustor Hațeg (165 fl.) Aleșandru Dima, otelier, Hunedoara (153 fl. 26 cr.) Petru Popovici preot gr.-or. Secemas, (153 fl. 9 cr.) Ayram Mihăilă, preot gr.-or. Romoșel, (153 fl. 8 cr.) Lazar Perian, primar, Băița (152 fl. 36 cr.) George Nandra, primar, Clopotiva (151 fl. 24 cr.)

De toti, adeca: 32 viriliști, din 258 cătăne congregația.

*
După-ce alegerile dela Ilia, Dobra și Peștroșeni să vor face de nou și să va stabili lista celor aleși și acolo, — vom publica apoi și lista întreagă a Românilor cari din voință poporului au fost însărcinați a merge ca membri în congregație pentru apărarea drepturilor lui.

Neînțelegeri la „Tribuna“

Apropiindu-se de anul al 13-lea al vietii sale, „Tribuna“ din Sibiu trebuia să o pătească cu acest număr fără noroc. O grea și pagubitoare neînțelegere a isbuinat între membrii redacției ei și o parte a comitetului vechiu național, și anume pentru proprietatea »Institutului tipografic« și a foilor. Dl Tit L.

Albini fusese împrotocolat ca proprietar al institutului din însărcinarea comitetului național pe când nu era încă oprit de guvern. Cu vremea domnii din comitet au crescut de bine să treacă ear' institutul de pe dl T. L. Albini pe altcineva. Dl L. Albini însă pe cîvînt că nu toți căti i-au dat institutul cer să-l dea napoi, să împotrivit deocamdată predării. De aci încordări între d-sa, sprijinit de toată redacția „Tribunei” și între dl Dr. Rațiu, ca căptenia comitetului ce-i dăduse institutul. Cătiva domni, prea puțini, din vechiul comitet, au hotărît luarea dar' cu puterea a institutului. Au împrocesuat pe dl Albini și l-au pus sub secuestru. Acum decurge procesul la tribunalele ungurești. Lumea a început să vorbească căte drepte căte închipuite despre această încordare. »Tribuna« a tot tăcut, în nădejdea unei ajungeri la înțelegere. Într-aceea dl Dr. Rațiu a trimis „Tribunei” nește articli lămuritori, în care era lovit atât dl Albini cât și redactorii »Tribunei». Dl Rusu Sîrianu s'a împotrivit publicării unor articli contra lor în foia la care și dînsii lucrează. Dl Dr. Rațiu a dat pentru aceasta afară din redacție pe dl Rusu și pe L. Albini dela institut, oprindu-le cu poliția de-a mai intra acolo, și a dus în redacție pe dl Dr. Ilie Dăian, ce fusese la „Dreptatea” din Timișoara, și s'a început apoi în »Tribuna« atacul contra pro-priilor redactori ce au susținut-o până ieri.

Intrarea d-lui Dăian în redacția „Tribunei” însă, a schimbat cu totul și fața ziarului. »Tribuna« nu mai e deloc cea veche, și despre acest lucru vom mai vorbi și noi; așteptăm deocamdată să vedem ce va hotărî sfatul fruntașilor nostri adunați zilele astea la Sibiu pentru întemplierile dela »Tribuna«.

Ci fiindcă lumea vorbește multe despre finuta politică însăși a partilor certate, și dl Dr. Rațiu s'e apără prin »Tribuna« cea nouă, ear' cei dați afară nu mai au putința asta, dăm noi loc următoarei scrisori ce-o primim dela foștii redactori ai »Tribunei» și proprietarul ei. Eată-o:

Onorată Redacțione!

Vă rugăm să publicați în ziarul d-voastră următoarea declarație:

Sechestrul pus de dl Dr. I. Rațiu asupra »Institutului tipografic« este un fapt, asupra căruia noi, cei dintâi loviți prin el, încă nu ne-am zis cîvîntul.

Aceasta nici nu o vom face, decât dacă și numai intru-cât va fi nevoie să o facem pentru lămurirea partidului național, care cu drept cîvînt poate cere să afle cine a purces în acest cas mai conform intereselor lui politice alterate în chip desastros de sechestrarea „Institutului.”

Până la acel moment rîmâneam neturbați de campania, care cu o deosebită lipsă de tact s'a pornit contra noastră chiar și în »Tribuna«, în ziarul, pe care noi cu abnegație și sinceritate l-am servit de mulți ani încocace.

Până atunci rugăm pe membrii paridului național să-și țină în suspens judecata finală pentru a cărei formare ei trebuie să dispună de un material complet.

Russu Sîrianu. G. Bogdan-Duica.
T. Liviu Albini.

mărit, cu 4 coloane, și cu prețul scăzut în următorul chip:

Pe un an, în loc de 4 . . . 3 fl. —
Pe jumătate de an . . . 1 fl. 50
Pe 4 luni 1 fl. —
Pentru România și străinătate . . . 4 fl. (8 fr.)

Onorații nostri abonenți vechi, sunt rugați să binevoiască și grăbi să renoueze abonamentul, ca să nu fim săliți și inceta să trimitem foii la adresa domniei lor.

Domnii ce să vor abona de nou să ne scrie adresa domniei lor curat, însemnând unde le e locuința și posta din urmă.

Abonamentele să plătesc înainte. Numeri de probă trimitem la cerere, ori-cui și ori-când.

Administrația foii
„Revista Orăștiei”.

CORESPONDENȚĂ

Un răspuns.

Bârta, Dec. 1895.

Onorată Redacțione,

Văzând că în trei numeri ai stimatei D-voastre foi „Revista Orăștiei” îmi aduc unii sau alții numele meu nainte cu multe învinuire de tot nedrepte, pentru restabilirea adevărului, sum sălii a vî împărtăși adevărata stare a lucrului, căci cele întortocate până aci au fost numai niște povestiri din auzite.

Eu sum primar de vre-o 12 ani; epitor tot de atunci. Trecutul meu tot-deauna a fost nepărat până acum. Învinuirea dintâi că eu am atât poporul, o dechiar de o scoruită fără nici un temeu, isvorită din ură personală. Eată cum este lucrul:

In anul trecut noi locitorii din Bârta am zidit școală și pot zice că afară de dl preot și de oamenii de rînd și de clasa de mijloc, nimeni nu s'a interesat de aceea. Atunci când decurgea zidirea m'am întîles cu preotul să se eseră concurs. D-Sa a adus știre dela dl protopop că nu s'e poate. Așa s'a denumit un tinér care pe lângă toată bunăvoie sa, bolnav fiind, nu a putut jinea școală mai întreg anul. In vara astă văzând noi toți poporenii, că învățămîntul merge rîu, eu cu deosebire m'am întîles cu dl preot ca să se eseră concurs, pentru învățător. Dl preot a scris concursul și l'am subscris și eu ca epitor, și l'am trimis la dl protopop spre publicare dimpreună cu taxa de 6 fl. A eșit concurs mai târziu, dară nu acela, fără un estras foarte simplu, cu alte comune înșirute una după alta.

In concursul dat de noi a fost pus ca punct de frunte, ca învățătorul să fie și căntăreț. Dl protopop prin Septembrie 1895 trămite documentele concurenților la oficiul parochial se țină alegerea. Comitetul întreg aleg pe dl P. Ignă din Deva.

La astă dl preot substerne protocol la oficiul protopopesc, dară cu o referă altcum lucrată, la ce ne trezim că peste câteva zile ne vine nu alesul nostru ci un învățător strin de noi, Il.Tulburean, fără a ne mai încunoști că alesul nostru Ignă a primit alegerea ori ba?

Văzând poporul că nu vine învățătorul Ignă pe care l'a ales, a zis că nu vrea se ia la cunoștință trimiterea cu forță a d-lui învățător Tulburean, fiind că nu era nici căntăreț, ci și-a aflat placerea într'un pedagog absolut. La toate aceste însă eu nu am fost causa!

La cîvîntul că vre-o 3 oameni au fost pedeca de nu s'a împlinit scopul celor sus numiți, respond că întreaga comună cu membrii cu toți, au luat parte la protestare. Că au cersit bani din casă în casă oamenii pe care chiar și dl protopop și comitetul i-a îndrumat se meargă la Consistor ca odată să sfîrsească pricina, respond că acești oameni din alor au cheltuit, că au mii, și acela care i-a titulat de cersitori — poate el să fie acela. La cîvîntul »aflăre« spus contra mea încă respond: nu am avut gînd să vatăm pe cineva atunci când mi-am dat silința ca să putem prin școală și biserică noastră să înaintăm.

Lazar Perian,
primar.

NOUTĂȚI

Pactul renoit. In urma per tractărilor dintre imputerniciti celor trei naționalități din Orăștie, a reușit încheierea unui nou pact pe 6 ani între Români, Săsi și Unguri, privitor la treburile comunale ale orașului.

Alegerea oficialilor opidani, pentru orașul nostru, să ține azi, Sâmbătă în 11 Ian. n. Ea să va fi pe temeiul pactului renoit între cele trei naționalități de aici.

Intrunirile sociale arangiate de d-nele Victoria Dr. Erdélyi vicepresidență »Reuniuni femeilor române« din comitatul nostru, și Maria Barițiu membră în comitet, — în folosul acelei »Reuniuni«, s'au încheiat deocamdată, cu petrecerea de a doua zi de Crăciun, petrecere ce a reușit și ea bine și a fost foate însuflețită. Pe lângă cei din loc a fost cercetată în număr frumos și de inteligență, domni și dame, din jur. S'au ținut cu aceasta de toate cinci întunirii, cari au adus »Reuniunii femeilor« un venit curat de peste 100 fl cu toate că prețurile de intrare au fost atât de neînsemnante.

Dr. V. Lucațiu reîntrs intre noi. Dl Dr. Lucațiu după călătoria sa la Roma și București, despre care am scris în numărul nostru trecut, s'a reîntrs în patrie. A sosit Mercuri seara la 10 oare în Sibiu, fără a fi vestit pe cineva despre sosire, ca se nu i se facă nici o primire. Dela Sibiu să va duce de-adreptul la Șisești, parochia sa, spre a-și ocupa postul de preot, pe care l'a redobândit acum earăși.

Adunare învățătorescă. Mercuri, a treia zi de crăciun, s'au ținut aici în Orăștie adunarea subrenunții învățătorescă gr.-or. din protopopiatul Orăștiei. Au luat parte cam jumătate din numărul întreg al învățătorilor. Din lipsa de spațiu, darea de seamă despre mersul adunării, va urma în numărul viitor al »Revistei Orăștiei«.

Încordări confesionale. Din Renghet ni se împărtășește, că acolo s'a început o lucrare foarte primejdiosă pentru pacea dintre frați, de cără dl Avram Bucur, om cu școală de sat și cu purtare slabă, care slugind ca învățător gr.-or. a căpătat acum poftă să se face »preot« gr.-cat. pentru cele 4 familii gr.-cat. din 250 căte numără comuna, și a început a îndemna pe oameni la trecere, că el se slujește mai eftin ca preot, etc. L'au ascultat încă vre-o 4 familii și atîțarea și vînătoarea de susfete urmează, ear' cu ea și neînțelegerea și ură între oameni. Rău e că să face acest lucru și oameni slabii sunt cei cări numai pentru aceea că cineva le făgăduiește că o să le facă slujba popească mai lesne cu cătiva cruceri, și părăsesc legea ce o aveau. »Cel ce dintr-o lege într'alta sare, nici un D-zeu nu are« — zice o înțeleaptă vorbă bîtrânească. Le aducem fraților nostri din Renghet aminte de această vorbă!

„Tribuna“ respinsă. Avem știre sigură, că în urma celor întemplate la »Tribuna« mai mulți abonenți vechi ai acestei foi, au trimis o înapoi ca un semn al nemulțumirii lor, și nevoind a mai căti articlii ca cel de Crăciun și foite ca cea de Crăciun a »Tribunei« din estan.

Dar pentru biserică. Primim următoarele: »Mult onoratul domn Dr. Ioan Mihăi, călăuzit de bun și creștinesc îndemn, a dăruit pe seama sfintei noastre biserici 2 grinzi de brad pentru facerea unei scări la podisori (corul) din sfânta noastră biserică, — pentru ceea ce i se aduce numitului domn și pe aceasta cale călduroasă mulțumită. Bînjeni, la 26 Dec. v. 1895. In numele comitetului parochial: Dumitru Vlaicu.«

Serăț teatrală în Hatęg. »Reuniunea română de cântări« din Hatęg are onoare a înștiință on. public, că în 12 Ianuarie n. 1896, preseara Anului-Nou românesc, arangează o seră-teatrală. Onoratul public este rugat a se privi învățătorul să pună în candidație pe toti românii ce vor concura la slujbele ce s'au întregit în adunarea dela 28 Dec. Acesta e un adever — unguresc. Noi suntem siguri, că un singur concurrent nou a fost și anume un ungur și acela a fost sălit de satrapii dela comitat,

Comitetul arangiator.

Adevăruri ungurești. Când zicem aşa, întelege fiecare cetitor al nostru ce va să zică asta. »Kolozsvár« din Cluj, publică în numărul seu de Mercuri o scrisoare din Deva, în care între alte multe învinuri la adresa Românilor din comitatul nostru și a »Revistei Orăștiei«, zice și aceea, că domnii dela cărmă comitatului aveau de gînd să pună în candidație pe toti românii ce vor concura la slujbele ce s'au întregit în adunarea dela 28 Dec. Acesta e un adever — unguresc. Noi suntem siguri, că un singur concurrent nou a fost și anume un ungur și acela a fost sălit de satrapii dela comitat, care să ţin mortiș de slujbele ce le au, și

retragă concursul că nu va fi ales! Ei, boieri, dacă cu un »frate« de al d-voastre atî făcut asta, ce făceați cu concurenții români? — Că »Revista Orăștiei« n'a învrednicit aceea »restaurare« nici macar să se occupe de ea, — e tot atât un unguresc adever! Dar' articolul din Nr. 51: »Pârghia luptei noastre«, despre ce adunare și restaurare a vorbit?

Concert român în Deva. Corul bisericei greco-orientale din Deva invită la concertul ce-l arangiază Duminecă, la 12 Ianuarie 1896. Începutul jumătate la 8 oare seara. Venitul curat e pentru renovarea unui clopot al bisericii gr.-or. din loc. Prețul de intrare: de persoană locul I. 1 fl, locul II. 60 cr, partere 40 cr, galerie 30 cr. După concert urmează joc.

Moarte. Din Sibiul-vechiu ni-să împărtășește, că de curînd a înceat din viajă tîranul Ioan Sântion un fruntas cinstit și iubit în comună. Fie-i tîrina usoară.

„Sebeșana“ institut de credit și de economii în Sas-Sebeș. Directiunea acestui institut a convocat a VIII-a adunare generală ordinără pe ziua de 16 Februarie a. c. nou. Activitatea anului 1895 s'e urcă la suma de 215.173 fl 62 cr. deci o creștere față cu anul 1894, ear' Profitul curat al anului 1895 s'e urcă la 7.544 fl. 56 cr. de asemenea mai mare ca în anul de mai nainte.

Păstrarea sănătății.

Cum să ne grijim ochii? Dimineața când ne deșteptăm din somn, să ne ferim a ne freca la ochi, căci aceasta duce la perderea genelor, care sunt foarte de lipsă pentru ochi, apărîndu-i de praf, umbrindu-i de lumină prea mare etc.

Să nu ne facem obiceiu a ceti în pat ori peste tot în stare culcată, și mai ales să nu cetim mergînd în trașură ori în tren!

Să nu ne silim a privi la soare, căci e foarte primejdios pentru vedere. Asemenea să nu stăm privind la fulgerile dese noaptea, căci acea trecere repede dela lumină mare la întuneric mare, e sguduitoare pentru ochi. Asemenea e zăpada strălucind la soare, zidurile albe, oglinzelile apelor când resfrâng lumină mare, și altele.

Dar' nici la lumină slabă, cum e lumina de opaiete, de lumini de ceară ori său, la razele lunii ori a stelelor, să nu cetim!

Toate strică tare vederii și n-o slăbesc nainte de vreme.

FEL DE FEL

Omor mișelesc. În comuna Castili de lângă Lipova s'a întemplat de curînd un omor foarte mișelesc. Un bărbat ce își ura tare femeia, a pus-o într'o zi se-i tragă cîsmele din picioare, și în vreme ce ea sta aplecată ca se-i scoată ciobătele, el a tras un cuțit lat și l'a împlătit în spatele nenorocitei, care în câteva minute a murit. El s'a dus și s'a spălat liniștit pe mâni de sânge. A doua zi s'a descoperit omorul și făptuitorul a fost închis.

Între două „preține.“ Una: Uite, soro, tinerul cela de colo, e mirele meu. Cum ti-se pare? — Ceealaltă: Te iubește? — Cea dintâi: O, nespus de tare! — Intrebata: Atunci e un — mare natărău!

POSTA REDACȚIEI.

Tuturor cetitorilor nostri:

An nou fericit!

Dl A. Dr. în Cristior. Am indus cei 1 fl. 50 cr. ca abonament pe o jumătate an din 1896, dar' în registrul anului trecut se află cu o restanță de 2 fl. Fii bun lămarește-ne! — I'ai trimis cumva, și dacă da, când?

Daelius. Prea târziu. Îți scriu. Mai multor corespondenți. Indată ce avem niște răzăg, le facem loc la toate. E îmbulzală.

D-lui T. A. B. în Bl. Gratularea de anul nou am putut-o folosi. E încercare încă neisbutită

Pentru redacție responsabil: Ioan M. Corvin.

Se află de vînzare

LOTERIE.

Tragerea din 4 Ianuarie st. n.

Budapest: 33 85 28 64 29

Tragerea din 28 Decembrie st. n.

Timișoara: 34 11 13 10 64

Tragerea din 24 Decembrie st. n.

Sibiu: 14 16 86 64 54

CALINDARUL SĘPTĘMĀNEI
dela 31 Dec. pāna la 6 Ian. st. v.

Zilele	Călindarul vechiu	Călindarul nou
Dum.	Dum. după Nasc. I. Crist. gl. 7., sf. 10.	

Dum.	31 Cuv. Melania	12 Ernest
Luni	1 † Tăier. împ. și S. V.	13 Ilarie
Martî	2 Păr. Silvestru	14 Felix
Merc.	3 Pror. Malachia	15 Mauru
Joi	4 Sob. SS. 70 de Ap.	16 Marcel
Vineri	5 S. Teopempt și Teona	17 Ant. pust.
Sâmb.	6 † Botescul Dom.	18 Prisca

PRIMA FLORĂRIE ÎN ORĂȘTIE!

Am onoare a aduce la cunoștința stimărilor amatori de flori, că subscrisul în decursul întregului carnaval, sunt în poziție să servesc cu **rose, camelii, narcise**, și alte flori, proaspete.

Fac totodată cunoscut și aceea, că primesc și efectuesc îndată comande de **buchete de nuntă, buchete de pept, buchete-mackart, cununi pentru morminte etc**, cu cele mai moderate prețuri

Cu stimă

H. M. Hedwig

Piața-mare Nr. 1 în casele lui F. Schäser.

BUCHETE DE NUNTĂ

ROSE

Sacii să primesc îndărăpt numai în stare bună!

Prima moară de aburi în Orăștie
a lui

Rudolf Kaess. 13—48

Recomandă onoratului public și cu deosebire **comerçantilor din provincie** spre vânzare:

Făină de pâne și aluaturi

în totdeauna **proaspetă, excelentă și eftină** în saci și produsă exclusiv din grâu de Tisa cu prețurile mai jos indicate.

Numărul:	Gries	0	1	2	3	4	5	6	7
1 sac à 75 Kl.	9 30	9.30	8 70	8 18	7 88	7 65	7 35	6.75	6.—

Sacii cei mari să rescumpără cu 20 cr.

La vînzare, sacii să devin gratis!

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMÍI, SOCIETATE PE ACTII.

Nr. 5/1896.

(262)

CONVOCARE.

Domnii acționari ai societății, se invită, în virtutea §-lui 18 al statutelor, la a X-a adunare generală ordinată,
care se va ține în Orăștie la 20 Februarie 1896 st. n. la 2 oare după amiază în sala
cea mare din casa proprie (Piața-mare Nr. 2), cu următorul

PROGRAM:

1. Raportul anual a Direcției.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Decisiune asupra compturilor anuale.
4. Împărțirea profitului curat.
5. Fixarea prețului biletelor de presență pentru anul viitor.
6. Alegerea alor 2 membri în Direcție.

7. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un nou perioadă de 3 ani
8. Eventuale propuneri făcute în temeiul § 28 din statute.
9. Exmiterea alor 2 acționari, pentru verificarea procesului verbal, încheiat în adunarea generală.

Domnii acționari, care doresc a participa la adunare, sunt poftiți să depună acțiile și documentele de plenipotență la cassa institutului cel mult până la 19 Februarie a. c. st. n. 12 oare antemeridiane.

Din ședința plenară a direcției institutului, ținută la 11 Ianuarie 1896 st. n.

Iosif de Orbonaș m. p.,
președinte.

Dr. Ioan Mihu m. p.,
director-executiv.

Pentru tipar responsabil: Petru P. Barbu.